

SANKCIE UVALENÉ NA RUSKÚ FEDERÁCIU A BIELORUSKO V NADVÄZNOSTI NA INVÁZIU UKRAJINY A ICH VPLYV NA SLOVENSKÉ HOSPODÁRSTVO

(AKTUALIZOVANÉ K 3.6.2022)

1. Sankcie EÚ voči Ruskej federácii

Vo štvrtok 24. februára o 5. hodine ráno ozbrojené sily Ruskej federácie napadli Ukrajinu, s ktorou Slovensko zdieľa spoločnú hranicu v dĺžke 98 km. Tento akt vojenskej agresie vyvolal okamžitú reakciu Európskej únie a jej spojencov, ktorí na Rusko uvalili tvrdé **ekonomické sankcie**. Nasledujúci informačný materiál poskytuje ucelený prehľad doposiaľ uvalených sankcií.

Sankcie od roku 2014

Európska únia uplatňuje sankcie voči Ruskej federácii od marca 2014 v nadväznosti na inváziu a následné anektovanie polostrova Krym a podporu Doneckej ľudovej republiky a Luhanskej ľudovej republiky, ktoré vyhlásili nezávislosť a oddelenie sa od Ukrajiny. Z počiatku sa sankcie zameriavali najmä na rušenie samitov EÚ a Ruska a na zmrazenie aktív a zákaz cestovania konkrétnych predstaviteľov zodpovedných za konanie ohrozujúce územnú celistvosť Ukrajiny. Po anexii Krymu EÚ tiež rozhodla o zákaze dovozu tovaru z tohto polostrova. Zoznam sankcií sa naďalej rozširoval, pričom od septembra 2014 EÚ obmedzila prístup na kapitálové trhy Únie piatim ruským bankám s majetkovou účasťou štátu, trom ruským zbrojným spoločnostiam a trom energetickým firmám. EÚ následne tieto sankcie pravidelne predlžovala, ich rozsah sa však menil len mierne - zväčša boli na sankčný zoznam dopĺňané mená ďalších jednotlivcov, ktorých konaním bola ohrozovaná územná celistvosť Ukrajiny, resp. ktorým bola dokázaná sprenevera ukrajinských štátnych finančných prostriedkov.

Sankcie od 21. februára 2022

21. februára 2022 Ruská federácia ako jediný člen Organizácie spojených národov uznala existenciu Doneckej a Luhanskej ľudovej republiky ako nezávislých štátov. Tento krok vyústil do nových sankcií zo strany EÚ voči všetkým 351 poslancov ruskej Štátnej dумы, ktorí 15. februára hlasovali za výzvu adresovanú prezidentovi Putinovi, aby uznal nezávislosť samozvaných republík. Zároveň sa zaviedol zákaz dovozu tovaru z častí Doneckej oblasti a Luhanskej oblasti, ktoré nie sú kontrolované ukrajinskou vládou, ako aj obmedzenia obchodu a investícií v súvislosti s niektorými hospodárskymi odvetvami. Zakázané bolo tiež poskytovanie služieb cestovného ruchu a vývoz určitého tovaru a technológií do samozvaných republík. EÚ sa takisto rozhodla zaviesť sektorový zákaz poskytovať finančné prostriedky Ruskej federácii, jej vláde a centrálnej banke.

Po napadnutí Ukrajiny **24. februára** prijala EÚ ďalšie **individuálne** a **hospodárske sankcie**. Boli zmrazené aktíva ruského prezidenta Vladimíra Putina a ministra zahraničných vecí Sergeja Lavrova a tiež uložené reštriktívne opatrenia voči členom Národnej bezpečnostnej rady Ruskej federácie, ktorí podporili okamžité uznanie dvoch častí Doneckej oblasti a Luhanskej oblasti Ukrajiny, ktoré nie sú kontrolované vládou, za nezávislé subjekty, zo strany Ruska. Sankcie sa rozšírili aj na zostávajúcich členov ruskej Štátnej dумы, ktorí ratifikovali vládne rozhodnutie uzavrieť Zmluvu o priateľstve, spolupráci a vzájomnej pomoci medzi Ruskou federáciou a samozvanými republikami. V rámci **vízovej politiky** bol pre ruských diplomatov, vybraných úradníkov a podnikateľov zrušený zjednodušený vízový režim, ktorý umožňuje privilegovaný prístup do EÚ.

Čo sa týka **hospodárskych sankcií**, tieto boli namierené voči ruskému **finančnému, energetickému, dopravnému a technologickému** sektoru:

- **Finančný sektor**

- Rozšírili sa existujúce finančné obmedzenia, čím sa zabránilo prístupu Ruska na kapitálové trhy EÚ. Zakazuje sa **kótovanie akcií** ruských štátnych subjektov na obchodných miestach v EÚ a poskytovanie služieb v súvislosti s týmito akciami, ako aj

prijímanie vkladov presahujúcich určité hodnoty od ruských štátnych príslušníkov alebo rezidentov, držba účtov ruských klientov v centrálnych depozitároch cenných papierov v EÚ a **predaj cenných papierov** denominovaných v eurách ruským klientom.

- **Energetický sektor**

- EÚ zakázala predaj, dodávku, transfer alebo vývoz určitého **tovaru a technológií na rafináciu ropy** do Ruska a zaviedla obmedzenia na poskytovanie súvisiacich služieb. Zavedením takéhoto zákazu vývozu má EÚ v úmysle zasiahnuť ruské ropné odvetvie a znemožniť Rusku modernizovať svoje ropné rafinérie.

- **Dopravný sektor**

- EÚ zaviedla zákaz vývozu **tovaru a technológií v leteckom a kozmickom priemysle**, ako aj zákaz poskytovania poisťovacích, zaistovacích a údržbárskych služieb súvisiacich s týmto tovarom a technológiami.

- **Technologický sektor**

- EÚ uložila ďalšie obmedzenia na vývoz **tovaru a technológií s dvojakým použitím**, ako aj obmedzenia vývozu určitého tovaru a technológií, ktoré by mohli prispieť k technologickému zlepšeniu ruského sektora obrany a bezpečnosti. Bude to zahŕňať výrobky, ako sú polovodiče alebo špičkové technológie.
- Kompletný zoznam tovarov a technológií s dvojakým použitím na ktoré sa vzťahujú obmedzenia sa nachádza v prílohe č. I [I nariadenia Európskeho parlamentu a Rady \(EÚ\) 2021/821 z 20. mája 2021, ktorým sa stanovuje režim Únie na kontrolu vývozov, sprostredkovania, technickej pomoci, tranzitu a transferu položiek s dvojakým použitím](#)

28. februára prijala EÚ ďalšie sankcie týkajúce sa **letectva a financií**:

- **Letecké sankcie**

- Členské štáty EÚ zamietnu povolenie pristáť na ich území, vzlietnuť z neho alebo nad ním preletieť každému lietadlu prevádzkovanému ruskými leteckými dopravcami, a to aj marketingovými dopravcami, aj každému lietadlu registrovanému v Rusku alebo každému lietadlu, ktoré síce nie je registrované v Rusku, ale je vo vlastníctve ruskej právnickej alebo fyzickej osoby, je ňou prenajímané alebo inak kontrolované.

- **Finančné sankcie**

- Zakazuje sa uskutočňovať **transakcie s Ruskou centrálnou bankou** alebo akoukoľvek právnickou osobou, subjektom alebo orgánom konajúcim v mene alebo podľa pokynov Ruskej centrálnej banky.

EÚ zároveň 28. februára prijala dve opatrenia pomoci v rámci [Európskeho mierového nástroja \(EPF\)](#), ktoré prispievajú k posilneniu spôsobilosti a odolnosti ukrajinských ozbrojených síl pri obrane krajiny a k ochrane civilného obyvateľstva. Z opatrení pomoci v celkovej hodnote 500 000 000 EUR sa bude financovať poskytovanie vybavenia a materiálu ukrajinským ozbrojeným silám vrátane smrtiaceho vybavenia.

Už **2. marca** prijala EÚ ďalšie sankcie namierené voči **niektorým ruským bankám, ako aj štátnym médiám**.

- **Sankcie voči ruským bankám**
 - EÚ vylúčila sedem ruských bánk zo systému SWIFT, teda celosvetovej siete, pomocou ktorej dochádza k elektronickej výmene správ o finančných transakciách medzi bankami a ďalšími finančnými inštitúciami, a to menovite:
 1. Bank Otkritie,
 2. Novikombank,
 3. Promsvyazbank,
 4. Rossiya Bank,
 5. Sovcombank,
 6. VNESHECONOMBANK (VEB)
 7. VTB BANK
 - Vylúčenie zo systému SWIFT sa bude vzťahovať aj na všetky právnické osoby a entity založené v Rusku, v ktorých majú vyššie uvedené banky vlastnicky podiel vyšší než 50 %. Od systému SWIFT však neboli odstrihnuté dve najväčšie ruské banky – Sberbank a Gazprombank.
 - Zakazuje sa taktiež investovať alebo sa akokoľvek podieľať na projektoch ko-financovaných Ruským fondom priamych investícií.
 - Taktiež sa zakazuje predávať, poskytovať, prevádzať alebo vyvážať bankovky denominované v eurách do Ruska, a to aj fyzickým osobám.

- **Sankcie voči štátnym médiám**
 - EÚ zakázala vysielanie ruských štátnych médií Sputnik a RT/Russia Today.

9. marca prijala EÚ ďalšie reštriktívne opatrenia voči Ruskej federácii v oblasti vývozu tovaru a rádiokomunikačných technológií pre námornú plavbu do Ruska. Takisto bolo na sankčný zoznam doplnených 160 osôb z radov oligarchov a politikov.

- **Sankcie v oblasti vývozu tovaru a technológií pre námornú dopravu**
 - Na základe tohto rozhodnutia sa zakázalo priamo alebo nepriamo predávať, dodávať, presúvať alebo vyvážať **tovar a technológie pre námornú plavbu** akejkoľvek fyzickej alebo právnickej osobe, subjektu alebo orgánu v Rusku, na použitie v Rusku alebo na umiestnenie na plavidlo plaviace sa pod vlajkou Ruska.
 - Zákazy sa nevzťahujú na predaj, dodávku, transfer alebo vývoz tovaru a technológií ani na súvisiace poskytnutie technickej a finančnej pomoci na nevojenské použitie a pre nevojenského koncového používateľa, ktoré sú určené na humanitárne účely, núdzové zdravotné situácie, ako reakcia na prírodné katastrofy a pod.
 - Okrem reštrikcií v oblasti vývozu vyššie uvedených tovarov a technológií sa taktiež rozširuje zoznam právnických osôb, subjektov a orgánov, na ktoré sa vzťahujú zákazy týkajúce sa investičných služieb, prevoditeľných cenných papierov, nástrojov peňažného trhu a úverov a taktiež bol objasnený pojem „prevoditeľné cenné papiere“ tak, aby jasne zahŕňal kryptoaktíva.

- **Sankcie voči ruským oligarchom, podnikateľom a politikom**
 - EÚ taktiež pridala na sankčný zoznam ďalších 160 osôb z Ruskej federácie, z toho 14 oligarchov a popredných podnikateľov, vrátane ich rodinných príslušníkov, ako aj 146 členov Rady Ruskej federácie, ktorí ratifikovali vládne rozhodnutia o zmluvách o priateľstve, spolupráci a vzájomnej pomoci medzi Ruskou federáciou

a Doneckou/Luhanskou ľudovou republikou. Všetky tieto osoby majú zákaz cestovania na územie EÚ, boli im zmrazené aktíva a občania a spoločnosti EÚ nesmú týmto osobám sprístupňovať finančné prostriedky.

15. marca prijala EÚ [4. balík sankcií](#), ktorý:

- zakazuje všetky transakcie s **určitými štátnymi podnikmi**, ktoré sú uvedené v prílohe XIX nariadenia č. 813/2014 a prílohy X rozhodnutia 2014/512/SZBP, menovite:
 - OPK OBORONPROM
 - UNITED AIRCRAFT CORPORATION
 - URALVAGONZAVOD
 - ROSNEFT
 - TRANSNEFT
 - GAZPROM NEFT
 - ALMAZ-ANTEY
 - KAMAZ
 - ROSTEC (RUSSIAN TECHNOLOGIES STATE CORPORATION)
 - JSC PO SEVMASH
 - SOVCOMFLOT
 - UNITED SHIPBUILDING CORPORATION,zákaz sa však nevzťahuje na transakcie, ktoré sú nevyhnutne potrebné na nákup, dovoz alebo prepravu fosílnych palív, najmä uhlia, ropy a zemného plynu ako aj titánu, hliníka, medi, niklu, paládia a železnej rudy z Ruska alebo cez Rusko do Únie.
- zakazuje poskytovanie akýchkoľvek **ratingových služieb**, ako aj prístup k akýmkoľvek predplateným službám v súvislosti s ratingovými činnosťami akejkoľvek ruskej osobe alebo subjektu.
- rozširuje zoznam osôb spojených s **ruskou obrannou a priemyselnou základňou**, ktorým sa ukladajú prísnejšie obmedzenia týkajúce sa vývozu položiek s dvojakým použitím, ako aj tovaru a technológií, ktoré by mohli prispievať k technologickému zlepšeniu ruského sektora obrany a bezpečnosti.
- zakazuje nové investície do **ruského energetického sektora** a zavádza komplexné vývozné obmedzenia na vybavenie, technológie a služby pre energetický priemysel.
- zavádza ďalšie obmedzenia týkajúce sa **dovozu výrobkov zo železa a ocele** do EÚ, ktoré sú uvedené v prílohe XVII nariadenia (napr. plechy a pásy z nelegovanej a ostatnej legovanej ocele valcované za tepla, elektrotechnické plechy, pokovované plechy, plechy s organickým povlakom a pod.)
- zakazuje priamy alebo nepriamy predaj, dodávka, transfer alebo vývoz **luxusného tovaru** uvedeného v prílohe XVIII nariadenia (napr. domáca elektronika ako práčky, sporáky, mikrovlnné rúry, kávovary, smartfóny a pod.; vína; cigary; parfumy, výrobky z kože a iné) akejkoľvek fyzickej alebo právnickej osobe, subjektu alebo orgánu v Rusku alebo na použitie v Rusku
- uvalil sankcie na ďalších 15 osôb (vrátane oligarchov Romana Abramoviča a Germana Khana) a 9 subjektov podnikajúcich v odvetviach letectva, zbrojárstva, lodiarstva, priemyslu a strojného stavebníctva

8. apríla prijala EÚ 5. balík [hospodárskych](#) a [individuálnych](#) sankcií proti Rusku v reakcii na pokračujúcu agresívnu vojnu Ruska proti Ukrajine a na hlásené vojnové zločiny na civilnom obyvateľstve spáchané ruskými ozbrojenými silami na Ukrajine. Balík obsahuje súbor opatrení zameraných na zvýšenie tlaku na ruskú vládu a hospodárstvo a na obmedzenie zdrojov ruskej vlády na agresiu. Balík zaviedol:

- zákaz nakupovať, dovážať alebo presúvať od augusta 2022 do EÚ uhlie alebo iné tuhé fosílné palivá, ak majú pôvod v Rusku alebo sa vyvážajú z Ruska.
- zákaz poskytovať prístup do prístavov EÚ plavidlám registrovaným pod vlajkou Ruska. Výnimky sa udeľujú poľnohospodárskym a potravinovým výrobkom, humanitárnej pomoci a energii.
- zákaz pre všetky ruské podniky cestnej dopravy prepravovať tovar v rámci EÚ vrátane tranzitu. Udeľujú sa však výnimky pre viaceré výrobky, ako sú farmaceutické, zdravotnícke, poľnohospodárske a potravinové výrobky vrátane pšenice, ako aj pre cestnú dopravu na humanitárne účely.
- ďalšie zákazy vývozu zamerané na letecké palivo a iný tovar, ako sú kvantové počítače a pokročilé polovodiče, špičková elektronika, softvér, citlivé stroje a dopravné zariadenia, ako aj nové zákazy dovozu výrobkov, ako sú drevo, cement, hnojivá, morské plody a liehoviny.
- súbor cielených hospodárskych opatrení zameraných na posilnenie existujúcich opatrení a odstránenie medzier, ako napríklad všeobecný zákaz EÚ týkajúci sa účasti ruských spoločností na verejnom obstarávaní v členských štátoch, vylúčenie akejkoľvek finančnej podpory ruským verejným orgánom, rozšírenie zákazu vkladov aj na kryptopeňaženky a rozšírenie zákazu predaja bankoviek a prevoditeľných cenných papierov denominovaných v akejkoľvek oficiálnej mene členských štátov EÚ Rusku alebo akejkoľvek fyzickej alebo právnickej osobe, subjektu alebo orgánu v Rusku.

EÚ okrem toho zaviedla sankcie na ďalšie spoločnosti, ktorých výrobky alebo technológie zohrali úlohu pri invázii, kľúčových oligarchov a podnikateľov, vysokopostavených vládnych predstaviteľov, zástancov dezinformácií a manipulácie s informáciami, ktorí systematicky šíria rétoriku ruskej vlády o situácii na Ukrajine, ako aj rodinných príslušníkov už sankcionovaných jednotlivcov, aby sa zabezpečilo, že sankcie EÚ sa nebudú obchádzať (medzi takéto osoby patria napr. Maria Vladimirovna Voroncova a Jekaterina Vladimirovna Tichonova, dcéry ruského prezidenta Vladimira Putina). Do zoznamu osôb, subjektov a orgánov, na ktoré sa vzťahujú reštriktívne opatrenia tak bolo doplnených **ďalších 216 osôb a 18 subjektov**. Medzi 18 sankcionovanými subjektmi sú aj štyri veľké ruské banky (banka Otkrytie, Novikombank, Sovkombank a VTB), ktoré majú 23 % trhový podiel v ruskom bankovom sektore a ktorým sa tým ukladá úplný zákaz transakcií. Po odpojení od systému SWIFT budú tak tieto banky odteraz podliehať zmrazeniu aktív, čím budú úplne odrezané od trhov EÚ.

3. júna bol zo strany EÚ prijatý už [6. balík sankcií](#) proti Ruskej federácii zameraný na ďalšie obmedzenie schopnosti Ruska financovať vojnu. Balík v sebe zahŕňa:

- **zákaz nákupu, dovozu alebo presunu ropy a určitých ropných výrobkov** z Ruska do EÚ. Zákaz bude postupne uplatnený do 6 mesiacov v prípade ropy a do 8 mesiacov v prípade ostatných rafinovaných ropných výrobkov. Krajiny, ktoré dovážajú ropu prostredníctvom ropovodu a ktoré vzhľadom na svoju geografickú polohu nemajú dostupnú inú alternatívu, si môžu uplatniť dočasnú výnimku. Bulharsko a Chorvátsko budú mať taktiež dočasnú výnimku pri dovoze ropy po mori, resp. vákuového plynového oleja.
- **vylúčenie ďalších troch ruských bánk zo systému SWIFT vrátane najväčšej ruskej banky Sberbank**. Vylúčené boli banky:
 - Moskovská kreditná banka,
 - Ruská poľnohospodárska banka,
 - Sberbank.
- pozastavenie vysielania v EÚ trom ďalším ruským štátnym médiám:
 - Rossiya RTR/RTR Planeta,
 - Rossiya 24 / Russia 24,
 - TV Centre International.

- rozšírenie zoznamu osôb a subjektov, na ktoré sa vzťahujú vývozné obmedzenia týkajúce sa tovaru a technológií s dvojakým použitím o 92 subjektov.
- rozšírenie zoznamu tovaru a technológií, ktoré môžu prispieť k technologickému zlepšeniu ruského sektora obrany a bezpečnosti. Jedná sa napríklad o 80 chemických látok, ktoré sa môžu použiť na výrobu chemických zbraní.
- zákaz poskytovať Rusku služby v oblasti účtovníctva, vzťahov s verejnosťou, ako aj konzultačné a cloudové služby.

EÚ sa taktiež rozhodla sankcionovať ďalších **65 osôb a 18 subjektov**. Konkrétne osoby, ktorý sú zodpovedné za vojnové zločiny spáchané ruskými jednotkami v Buči a Mariupole, osobnosti podporujúce vojnu, popredných podnikateľov, rodinných príslušníkov oligarchov zaradených na sankčné zoznamy a kremeľských funkcionárov, ako aj podniky pôsobiace v oblasti obrany a financií.

K 3. júnu sa reštriktívne opatrenia vzťahujú na celkovo **1175 osôb a 101 subjektov**, ktoré sú uvedené v prílohe nariadenia (EÚ) č. 269/2014 a rozhodnutia 2014/582/SZBP. Na tieto označené osoby a subjekty sa vzťahuje **zmrazenie aktív** a občania a spoločnosti EÚ nesmú týmto osobám a subjektom sprístupňovať **finančné prostriedky**. Na fyzické osoby sa tiež vzťahuje **zákaz cestovania**, ktorý im bráni vo vstupe na územie EÚ alebo v prechode cez toto územie.

Nakoľko ruské vojenské ťaženie na Ukrajine pokračuje aj naďalej bez väčších nádejí na diplomatické urovanie sporu, je možné očakávať pokračovanie sankcií zo strany EÚ. Všetky aktuálne sankcie uvalené na Ruskú federáciu zo strany EÚ môžu podnikatelia sledovať v [Úradnom vestníku EÚ](#) a na stránkach [Európskej komisie](#) a [Európskej rady](#), pričom tieto reštriktívne opatrenia sú zavádzané prostredníctvom nových nariadení a rozhodnutí, ktoré menia a dopĺňajú:

- a) [nariadenie \(EÚ\) č. 833/2014 o reštriktívnych opatreniach s ohľadom na konanie Ruska, ktorým destabilizuje situáciu na Ukrajine](#)
- b) [rozhodnutie 2014/512/SZBP o reštriktívnych opatreniach s ohľadom na konanie Ruska, ktorým destabilizuje situáciu na Ukrajine](#)

a ktoré uvádzame v prílohe č. I tohto informačného materiálu.

Prehľadným nástrojom na monitorovanie aktuálne platných sankcií je nástroj [EU Sanctions Map \(Sankčná mapa EÚ\)](#), ktorý v roku 2017 vytvorilo estónske predsedníctvo v Rade EÚ. Informácie o sankciách sú rozdelené podľa krajín, užívateľ si kliknutím na mapu sveta vyberie krajinu, ktorá je predmetom jeho záujmu. Informácie na sankčnej mape sú zväčša aktualizované už deň po zverejnení nových sankcií v Úradnom vestníku EÚ.

Prehľadnú stránku venovanú sankciám vypracovalo taktiež [Ministerstvo hospodárstva SR](#) (MH SR), ktoré sumarizuje sankcie voči Ruskej federácii a Bielorusku, poskytuje zoznam právnych aktov EÚ upravujúcich sankcie voči Ruskej federácii a Bielorusku a umožňuje záujemcom kontaktovať MH SR s otázkami ohľadom sankčných opatrení a obmedzení týkajúcich sa zahraničného obchodu medzi EÚ, Ruskou federáciou a Bieloruskom na adrese sankcie@mhsr.sk. Čo sa týka obmedzení platieb, finančných operácií, bezhotovostných prevodov a pod., záujemcovia môžu kontaktovať [Ministerstvo financií](#) na adrese sankcie@mfsr.sk.

2. Sankcie EÚ voči Bielorusku

Na vojenskej agresii voči Ukrajine sa aktívne podieľa aj Bielorusko, z ktorého územia zaútočila armáda Ruskej federácie na Ukrajinu. Podľa dostupných údajov boli dokonca z bieloruského územia na Ukrajinu odpaľované riadené balistické strely, zároveň sa špekuluje aj o potenciálnej účasti bieloruskej armády na pozemnej invázii na Ukrajinu. Vzhľadom na tieto udalosti **prijala EÚ 2. marca sankcie voči 22 vysokopostaveným príslušníkom bieloruských vojenských síl**, a to s ohľadom na ich účasť na procese rozhodovania a strategického plánovania, ktorý viedol k zapojeniu Bieloruska do ruskej agresie proti Ukrajine. V tej istej súvislosti bolo už 24. februára na zoznam zaradených **20 príslušníkov bieloruských vojenských síl**. Rovnako ako v prípade sankcií uvalených na ruských predstaviteľov, aj tieto zahŕňajú zmrazenie aktív a zákaz sprístupnenia finančných prostriedkov osobám a subjektom uvedeným na zozname. Na osoby uvedené na zozname sa tiež vzťahuje zákaz cestovania, na základe ktorého nesmú vstúpiť do EÚ ani prechádzať jej územím. EÚ takisto zaviedla ďalšie **obmedzenia týkajúce sa obchodu** s tovarom používaným na produkciu alebo spracovanie tabakových výrobkov, nerastných palív, bitúmenových látok a výrobkov z plyných uhľovodíkov, výrobkov z chloridu draselného („potaše“), dreva, cementu, železa a ocele a výrobkov z gumených. Ďalšie obmedzenia sa zaviedli aj na vývoz tovaru a technológií s dvojakým použitím a určitých vyspelých tovarov a technológií, ktoré by mohli prispieť k vojenskému a technologickému rozvoju Bieloruska a rozvoju jeho sektorov obrany a bezpečnosti, spolu s obmedzeniami poskytovania súvisiacich služieb.

9. marca boli pridané ďalšie sankcie zamerané na **bieloruský finančný sektor**:

- Obmedzuje sa poskytovanie špecializovaných služieb zasielania finančných správ (SWIFT) bankám:
 - Belagroprombank,
 - Bank Dabrabyt a
 - Development Bank of the Republic of Belarus (Rozvojovej banke Bieloruskej republiky), ako aj ich bieloruským dcérskym spoločnosťami;
- Zakazujú sa **transakcie s Centrálnou bankou Bieloruska**, ktoré sa týkajú správy rezerv alebo aktív, a poskytovanie verejného financovania v súvislosti s obchodom s Bieloruskom a investíciami v Bielorusku;
- od 12. apríla 2022 sa zakazuje **kótovanie akcií bieloruských štátnych subjektov** na obchodných miestach v EÚ a poskytovanie služieb v súvislosti s týmito akciami;
- výrazne sa **obmedzujú finančné toky** z Bieloruska do EÚ tým, že sa zakazuje prijímanie vkladov presahujúcich 100 000 EUR od bieloruských štátnych príslušníkov alebo rezidentov, držba účtov bieloruských klientov v centrálnych depozitároch cenných papierov v EÚ, ako aj predaj cenných papierov denominovaných v eurách bieloruským klientom;
- zakazuje sa **poskytovanie eurobankoviek** Bielorusku

8. apríla EÚ uvalila sankcie voči Bielorusku v rámci **5. balíka sankcií voči Rusku** v reakcii na pokračujúcu agresívnu vojnu Ruska proti Ukrajine a na hlásené vojnové zločiny na civilnom obyvateľstve spáchané ruskými ozbrojenými silami na Ukrajine.

- Zaviedol sa zákaz pre všetky bieloruské podniky cestnej dopravy prepravovať tovar v rámci EÚ vrátane tranzitu, pričom sa však udelili výnimky pre viaceré výrobky, ako sú farmaceutické, zdravotnícke, poľnohospodárske a potravinové výrobky vrátane pšenice, ako aj pre cestnú dopravu na humanitárne účely.

- Rozšíril sa zákaz predaja bankoviek a prevoditeľných cenných papierov denominovaných v akejkoľvek oficiálnej mene členských štátov EÚ Bielorusku alebo akejkoľvek fyzickej alebo právnickej osobe, subjektu alebo orgánu v Bielorusku.

3. júna boli zo strany EÚ v rámci [6. balíka sankcií](#) voči Rusku uvalené ďalšie sankcie aj proti Bielorusku.

- **Bieloruská banka pre rozvoj a obnovu** bola vylúčená zo systému SWIFT.
- **vývozné obmedzenia týkajúce sa tovaru a technológií s dvojakým použitím** sa rozšírilo na ďalších 24 osôb a subjektov.

Rovnako ako v prípade Ruska môžu všetky aktuálne sankcie uvalené na Bielorusko zo strany EÚ podnikatelia sledovať v [Úradnom vestníku EÚ](#) a na stránkach [Európskej komisie](#) a [Európskej rady](#), pričom tieto reštriktívne opatrenia sú zavádzané prostredníctvom nových vykonávacích nariadení a rozhodnutí, ktoré menia a dopĺňajú:

- a) [nariadenie \(ES\) č. 765/2006 o reštriktívnych opatreniach voči Bielorusku](#)
- b) [rozhodnutie 2012/642/SZBP o reštriktívnych opatreniach vzhľadom na situáciu v Bielorusku](#)

a ktoré uvádzame v prílohe č. I tohto informačného materiálu. Zároveň môžu podnikatelia využiť nástroj [EU Sanctions Map](#), sledovať stránky [Ministerstva hospodárstva SR](#), resp. kontaktovať MH SR na adrese sankcie@mhsr.sk v prípade otázok ohľadom obmedzení týkajúcich sa zahraničného obchodu, resp. MF SR v prípade otázok ohľadom obmedzení platieb, finančných operácií, bezhotovostných prevodov a pod. na adrese sankcie@mfsr.sk.

Zhrnutie

Európska komisia (EK) poskytuje na svojej [webovej stránke](#) venovanej sankciám ucelený chronologický prehľad sankcií uvalených na Ruskú federáciu a Bielorusko. Zároveň začala s prípravou manuálov vo forme často kladených otázok, ktoré majú podnikateľom a občanom EÚ pomôcť zorientovať sa v sankciách uplatňovaných v jednotlivých oblastiach (napr. v oblasti [leteckej dopravy](#), [colného režimu](#) a [exportných reštrikcií](#)). V najbližších dňoch by mala EK publikovať ďalšie takéto manuály v oblastiach ako finančné a poisťovacie služby, zmrazovanie aktív, styky s centrálnou bankou, kryptoaktíva a pod.

Užitočným nástrojom je taktiež stránka [EU Sanctions Map](#), ktorá poskytuje ucelený prehľad všetkých sankcií uvalených zo strany EÚ a ktorá je zväčša aktualizovaná už deň po zverejnení nových sankcií v Úradnom vestníku EÚ. Nevýhodou týchto nástrojov však pre slovenského podnikateľa môže byť skutočnosť, že tieto zdroje sú zatiaľ dostupné len v anglickom jazyku. Podnikatelia však môžu sledovať aj webstránku [Ministerstva hospodárstva](#), ktorá v prehľadnom, no stručnom formáte, informuje o novoprijatých sankciách. Sankcie sú vo svojom plnom rozsahu obsiahnuté v predmetných nariadeniach a rozhodnutiach EÚ uvedených v [Úradnom vestníku EÚ](#), ich konsolidované verzie sú však dostupné až s určitým časovým odstupom.

Príloha č. I – Zoznam právnych predpisov EÚ týkajúcich sa sankcií

Sankcie voči Ruskej federácii:

- [Nariadenie \(EÚ\) č. 833/2014 o reštriktívnych opatreniach s ohľadom na konanie Ruska, ktorým destabilizuje situáciu na Ukrajine](#)
- [Rozhodnutie 2014/512/SZBP o reštriktívnych opatreniach s ohľadom na konanie Ruska, ktorým destabilizuje situáciu na Ukrajine](#)
- [Rozhodnutie Rady \(SZBP\) 2022/329 z 25. februára 2022, ktorým sa mení rozhodnutie 2014/145/SZBP o reštriktívnych opatreniach vzhľadom na konanie, ktorým sa narúša alebo ohrozuje územná celistvosť, zvrchovanosť a nezávislosť Ukrajiny](#)
- [Nariadenie Rady \(EÚ\) 2022/330 z 25. februára 2022, ktorým sa mení nariadenie \(EÚ\) č. 269/2014 o reštriktívnych opatreniach vzhľadom na konanie narúšajúce alebo ohrozujúce územnú celistvosť, zvrchovanosť a nezávislosť Ukrajiny](#)
- [Rozhodnutie Rady \(SZBP\) 2022/331 z 25. februára 2022, ktorým sa mení rozhodnutie 2014/145/SZBP o reštriktívnych opatreniach vzhľadom na konanie, ktorým sa narúša alebo ohrozuje územná celistvosť, zvrchovanosť a nezávislosť Ukrajiny](#)
- [Vykonávacie nariadenie Rady \(EÚ\) 2022/332 z 25. februára 2022, ktorým sa vykonáva nariadenie \(EÚ\) č. 269/2014 o reštriktívnych opatreniach vzhľadom na konanie narúšajúce alebo ohrozujúce územnú celistvosť, zvrchovanosť a nezávislosť Ukrajiny](#)
- [Rozhodnutie Rady \(EÚ\) 2022/333 z 25. februára 2022 o čiastočnom pozastavení uplatňovania Dohody medzi Európskym spoločenstvom a Ruskou federáciou o zjednodušení postupu pri vydávaní víz občanom Európskej únie a Ruskej federácie](#)
- [Nariadenie Rady \(EÚ\) 2022/334 z 28. februára 2022, ktorým sa mení nariadenie Rady \(EÚ\) č. 833/2014 o reštriktívnych opatreniach s ohľadom na konanie Ruska, ktorým destabilizuje situáciu na Ukrajine](#)
- [Rozhodnutie Rady \(SZBP\) 2022/335 z 28. februára 2022, ktorým sa mení rozhodnutie 2014/512/SZBP o reštriktívnych opatreniach s ohľadom na konanie Ruska, ktorým destabilizuje situáciu na Ukrajine](#)
- [Vykonávacie nariadenie Rady \(EÚ\) 2022/336 z 28. februára 2022, ktorým sa vykonáva nariadenie \(EÚ\) č. 269/2014 o reštriktívnych opatreniach vzhľadom na konanie narúšajúce alebo ohrozujúce územnú celistvosť, zvrchovanosť a nezávislosť Ukrajiny](#)
- [Nariadenie Rady \(EÚ\) 2022/345 z 1. marca 2022, ktorým sa mení nariadenie \(EÚ\) č. 833/2014 o reštriktívnych opatreniach s ohľadom na konanie Ruska, ktorým destabilizuje situáciu na Ukrajine](#)
- [Rozhodnutie Rady \(SZBP\) 2022/346 z 1. marca 2022, ktorým sa mení rozhodnutie 2014/512/SZBP o reštriktívnych opatreniach s ohľadom na konanie Ruska, ktorým destabilizuje situáciu na Ukrajine](#)
- [Nariadenie Rady \(EÚ\) 2022/350 z 1. marca 2022, ktorým sa mení nariadenie \(EÚ\) č. 833/2014 o reštriktívnych opatreniach s ohľadom na konanie Ruska, ktorým destabilizuje situáciu na Ukrajine](#)
- [Rozhodnutie Rady \(SZBP\) 2022/351 z 1. marca 2022, ktorým sa mení rozhodnutie 2014/512/SZBP o reštriktívnych opatreniach s ohľadom na konanie Ruska, ktorým destabilizuje situáciu na Ukrajine](#)
- [Nariadenie Rady \(EÚ\) 2022/394 z 9. marca 2022, ktorým sa mení nariadenie \(EÚ\) č. 833/2014 o reštriktívnych opatreniach s ohľadom na konanie Ruska, ktorým destabilizuje situáciu na Ukrajine](#)

- [Rozhodnutie Rady \(SZBP\) 2022/395 z 9. marca 2022, ktorým sa mení rozhodnutie 2014/512/SZBP o reštriktívnych opatreniach s ohľadom na konanie Ruska, ktorým destabilizuje situáciu na Ukrajine](#)
- [Vykonávacie nariadenie Rady \(EÚ\) 2022/396 z 9. marca 2022, ktorým sa vykonáva nariadenie \(EÚ\) č. 269/2014 o reštriktívnych opatreniach vzhľadom na konanie narúšajúce alebo ohrozujúce územnú celistvosť, zvrchovanosť a nezávislosť Ukrajiny](#)
- [Rozhodnutie Rady \(SZBP\) 2022/397 z 9. marca 2022, ktorým sa mení rozhodnutie 2014/145/SZBP o reštriktívnych opatreniach vzhľadom na konanie, ktorým sa narúša alebo ohrozuje územná celistvosť, zvrchovanosť a nezávislosť Ukrajiny](#)
- [Vykonávacie nariadenie Rady \(EÚ\) 2022/427 z 15. marca 2022, ktorým sa vykonáva nariadenie \(EÚ\) č. 269/2014 o reštriktívnych opatreniach vzhľadom na konanie narúšajúce alebo ohrozujúce územnú celistvosť, zvrchovanosť a nezávislosť Ukrajiny](#)
- [Nariadenie Rady \(EÚ\) 2022/428 z 15. marca 2022, ktorým sa mení nariadenie \(EÚ\) č. 833/2014 o reštriktívnych opatreniach s ohľadom na konanie Ruska, ktorým destabilizuje situáciu na Ukrajine](#)
- [Rozhodnutie Rady \(SZBP\) 2022/429 z 15. marca 2022, ktorým sa mení rozhodnutie 2014/145/SZBP o reštriktívnych opatreniach vzhľadom na konanie, ktorým sa narúša alebo ohrozuje územná celistvosť, zvrchovanosť a nezávislosť Ukrajiny](#)
- [Rozhodnutie Rady \(SZBP\) 2022/430 z 15. marca 2022, ktorým sa mení rozhodnutie 2014/512/SZBP o reštriktívnych opatreniach s ohľadom na konanie Ruska, ktorým destabilizuje situáciu na Ukrajine](#)
- [Nariadenie Rady \(EÚ\) 2022/576 z 8. apríla 2022, ktorým sa mení nariadenie \(EÚ\) č. 833/2014 o reštriktívnych opatreniach s ohľadom na konanie Ruska, ktorým destabilizuje situáciu na Ukrajine](#)
- [Rozhodnutie Rady \(SZBP\) 2022/578 z 8. apríla 2022, ktorým sa mení rozhodnutie 2014/512/SZBP o reštriktívnych opatreniach s ohľadom na konanie Ruska, ktorým destabilizuje situáciu na Ukrajine](#)
- [Nariadenie Rady \(EÚ\) 2022/580 z 8. apríla 2022, ktorým sa mení nariadenie \(EÚ\) č. 269/2014 o reštriktívnych opatreniach vzhľadom na konanie narúšajúce alebo ohrozujúce územnú celistvosť, zvrchovanosť a nezávislosť Ukrajiny](#)
- [Vykonávacie nariadenie Rady \(EÚ\) 2022/581 z 8. apríla 2022, ktorým sa vykonáva nariadenie \(EÚ\) č. 269/2014 o reštriktívnych opatreniach vzhľadom na konanie narúšajúce alebo ohrozujúce územnú celistvosť, zvrchovanosť a nezávislosť Ukrajiny](#)
- [Rozhodnutie Rady \(SZBP\) 2022/582 z 8. apríla 2022, ktorým sa mení rozhodnutie 2014/145/SZBP o reštriktívnych opatreniach vzhľadom na konanie, ktorým sa narúša alebo ohrozuje územná celistvosť, zvrchovanosť a nezávislosť Ukrajiny](#)
- [Vykonávacie nariadenie Rady \(EÚ\) 2022/878 z 3. júna 2022, ktorým sa vykonáva nariadenie \(EÚ\) č. 269/2014 o reštriktívnych opatreniach vzhľadom na konanie narúšajúce alebo ohrozujúce územnú celistvosť, zvrchovanosť a nezávislosť Ukrajiny](#)
- [Nariadenie Rady \(EÚ\) 2022/879 z 3. júna 2022, ktorým sa mení nariadenie \(EÚ\) č. 833/2014 o reštriktívnych opatreniach s ohľadom na konanie Ruska, ktorým destabilizuje situáciu na Ukrajine](#)
- [Nariadenie Rady \(EÚ\) 2022/880 z 3. júna 2022, ktorým sa mení nariadenie \(EÚ\) č. 269/2014 o reštriktívnych opatreniach vzhľadom na konanie narúšajúce alebo ohrozujúce územnú celistvosť, zvrchovanosť a nezávislosť Ukrajiny](#)

- [Rozhodnutie Rady \(SZBP\) 2022/883 z 3. júna 2022, ktorým sa mení rozhodnutie 2014/145/SZBP o reštriktívnych opatreniach vzhľadom na konanie, ktorým sa narúša alebo ohrozuje územná celistvosť, zvrchovanosť a nezávislosť Ukrajiny](#)
- [Rozhodnutie Rady \(SZBP\) 2022/884 z 3. júna 2022, ktorým sa mení rozhodnutie 2014/512/SZBP o reštriktívnych opatreniach s ohľadom na konanie Ruska, ktorým destabilizuje situáciu na Ukrajine](#)
- [Rozhodnutie Rady \(SZBP\) 2022/885 z 3. júna 2022, ktorým sa mení rozhodnutie 2014/145/SZBP o reštriktívnych opatreniach vzhľadom na konanie, ktorým sa narúša alebo ohrozuje územná celistvosť, zvrchovanosť a nezávislosť Ukrajiny](#)

Sankcie voči Bielorusku:

- [Nariadenie \(ES\) č. 765/2006 o reštriktívnych opatreniach voči Bielorusku](#)
- [Rozhodnutie 2012/642/SZBP o reštriktívnych opatreniach vzhľadom na situáciu v Bielorusku](#)
- [Vykonávacie nariadenie Rady \(EÚ\) 2022/300 z 24. februára 2022, ktorým sa vykonáva článok 8a nariadenia \(ES\) č. 765/2006 o reštriktívnych opatreniach s ohľadom na situáciu v Bielorusku](#)
- [Nariadenie Rady \(EÚ\) 2022/355 z 2. marca 2022, ktorým sa mení nariadenie \(ES\) č. 765/2006 o reštriktívnych opatreniach vzhľadom na situáciu v Bielorusku](#)
- [Nariadenie Rady \(EÚ\) 2022/398 z 9. marca 2022, ktorým sa mení nariadenie \(ES\) č. 765/2006 o reštriktívnych opatreniach vzhľadom na situáciu v Bielorusku a zapojenie Bieloruska do ruskej agresie voči Ukrajine](#)
- [Nariadenie Rady \(EÚ\) 2022/577 z 8. apríla 2022, ktorým sa mení nariadenie \(ES\) č. 765/2006 o reštriktívnych opatreniach vzhľadom na situáciu v Bielorusku a zapojenie Bieloruska do ruskej agresie voči Ukrajine](#)
- [Rozhodnutie Rady \(SZBP\) 2022/579 z 8. apríla 2022, ktorým sa mení rozhodnutie 2012/642/SZBP o reštriktívnych opatreniach vzhľadom na situáciu v Bielorusku a zapojenie Bieloruska do agresie Ruska voči Ukrajine](#)
- [Vykonávacie nariadenie Rady \(EÚ\) 2022/876 z 3. júna 2022, ktorým sa vykonáva článok 8a ods. 1 nariadenia \(ES\) č. 765/2006 o reštriktívnych opatreniach vzhľadom na situáciu v Bielorusku a zapojenie Bieloruska do ruskej agresie voči Ukrajine](#)
- [Nariadenie Rady \(EÚ\) 2022/877 z 3. júna 2022, ktorým sa mení nariadenie \(ES\) č. 765/2006 o reštriktívnych opatreniach vzhľadom na situáciu v Bielorusku a zapojenie Bieloruska do ruskej agresie voči Ukrajine](#)
- [Vykonávacie rozhodnutie Rady \(SZBP\) 2022/881 z 3. júna 2022, ktorým sa vykonáva rozhodnutie 2012/642/SZBP o reštriktívnych opatreniach vzhľadom na situáciu v Bielorusku a zapojenie Bieloruska do agresie Ruska voči Ukrajine](#)
- [Rozhodnutie Rady \(SZBP\) 2022/882 z 3. júna 2022, ktorým sa mení rozhodnutie 2012/642/SZBP o reštriktívnych opatreniach vzhľadom na situáciu v Bielorusku a zapojenie Bieloruska do agresie Ruska voči Ukrajine](#)

Zdroje:

Ministerstvo hospodárstva SR (MH SR) - https://www.economy.gov.sk/obchod/sankcie-voci-rusku-a-bielorusku#sektorove_opatrenia

Ministerstvo financií SR (MF SR) - <https://www.mfsr.sk/sk/financie/financny-trh/sankcie-eu-osn/oblast-medzinarodnych-sankcii-eu-osn/prislusny-organ-statnej-spravy-financny-sektor-material-postupy/>

Európska komisia – https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/international-relations/restrictive-measures-sanctions/sanctions-adopted-following-russias-military-aggression-against-ukraine_sk

Európska rada - <https://www.consilium.europa.eu/sk/policies/sanctions/restrictive-measures-ukraine-crisis/>

EU Sanctions Map - <https://www.sanctionsmap.eu/#/main>

